

Грошова допомога для громадян і громадянок України, які прибули до Польщі з 24 лютого 2022 р

Інформаційна брошура
Правовий статус станом на 31 грудня 2022 року

1. **отримай номер PESEL зі статусом UKR і довірений профіль** в адміністрації будь якого міста або села (Urząd Gminy),
2. **відкрий рахунок** в одному з польських банків,
3. **подай заяву на отримання одноразової допомоги** в розмірі 300 злотих у центрі соціальної допомоги за місцем проживання (Ośrodek Pomocy Społecznej).

Якщо ви перебуваєте в Польщі з дітьми, то можете подати в електронному вигляді - через PUE ZUS, або портал Emp@tia, або через електронний банкінг польського банку - заяву на отримання допомоги на кожную дитину в розмірі 500 злотих на місяць (**świadczenie wychowawcze 500+**)

Якщо під час вашого перебування в Польщі у вас народилася дитина і ваш місячний дохід на одну особу в вашій родині менший ніж 1922 злотих нетто, ви можете подати заяву на одноразову допомогу в розмірі 1000 злотих (**jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka**).

Більше інформації про допомогу 500+, а також одноразову допомогу у зв'язку з народженням дитини можна знайти в нашому Довіднику.

Ви маєте право на допомогу по інвалідності.

- Дитина-інвалід, або особа старша 75 років, а також в окремих випадках особа з інвалідністю старша 16 років має

право на допомогу в розмірі 215,84 злотих на місяць (**zasiłek pielęgnacyjny**).

- Якщо ви доглядаєте за особою з інвалідністю, можете звернутися до найближчого центру соціальної допомоги (Ośrodek Pomocy Społecznej) для подання заяви на допомогу по догляду в розмірі 2458 злотих на місяць (**świadczenie pielęgnacyjne**), якщо через необхідність постійного догляду за такою особою ви не можете працювати.

Більше інформації про допомогу по інвалідності і допомогу по догляду можна знайти в нашому Довіднику.

PUE ZUS

<https://www.zus.pl/portal/logowanie.npi?jezyk=ua>

Emp@tia

<https://empatia.mpips.gov.pl/>

Чи громадяни України, які проживали в Польщі до 24 лютого 2022 року, можуть претендувати на вищезгадані допомоги?

Вищезгадані соціальні допомоги доступні також для громадян України котрі перебували в Польщі до 24.02.2022 р., за умови, що на їх карті перебування написано "dostęp do rynku pracy", або або мають інший документ на перебування, котрий дає доступ до ринку праці.

Цей посібник створено для громадян України, перебування яких в Польщі є легальним на підставі ч. 1 ст. 2 т.зв. «спецзакону», тобто закону про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї країни, ухваленого Парламентом Польщі 12 березня 2022 року.

Йдеться про:

- 1) громадян України,
- 2) їх подружжя (також без громадянства України), які легально прибули до Польщі у період з 24 лютого 2022 р. у зв'язку з воєнними діями, які ведуться на території України, та які планують залишитися у Польщі,
- 3) дітей, народжених у Польщі після 24 лютого 2022 р., якщо їх мати є громадянкою України або дружиною громадянина України, яка приїхала до Польщі в період з 24 лютого 2022 р. у зв'язку з воєнними діями, які ведуться на території України, та планує залишитися в Польщі.

Згідно ч.1, ст. 2 спецзакону про допомогу громадянам України ці особи мають право на легальне проживання в Польщі до 24 серпня 2023 р. Вони отримують номер PESEL з приміткою UKR.

У подальшій частині посібника ці особи будуть називатися «бенефіціарами спецзакону».

УВАГА! Ч. 1, ст. 2 спецзакону не поширюється на громадян України, які мають: дозвіл на постійне проживання, дозвіл на проживання довгострокового резидента Європейського Союзу, дозвіл на тимчасове проживання, статус біженця, додатковий захист, дозвіл на толерантне перебування, дозвіл на перебування з гуманітарних причин, а також на

громадян України, які подали заяви про захист або заявили про готовність подати такі заяви. **Таким чином, ці особи не є бенефіціарами спецзакону в розумінні цього посібника.**

У брошурі описано 5 видів грошових допомог, на які мають право бенефіціари спецзакону.

Це:

- одноразова виплата в розмірі 300 злотих,
- щомісячна допомога на виховання дітей (т.зв. «500 plus»),
- одноразова допомога при народженні дитини (т.зв. «becikowe»),
- допомога на догляд (zasiłek pielęgnacyjny),
- компенсація по догляду (świadczenie pielęgnacyjne).

Бенефіціари спецзакону можуть відчувати найбільше труднощів при зверненні за цими виплатами. Окрім перелічених у цьому посібнику допомог бенефіціари спецзакону також мають право на інші виплати, зокрема: виплата «добрий старт», сімейний капітал опіки (RKO) або субсидії до плати за перебування дитини в яслах, дитячому клубі або у денного вихователя.

УВАГА: ОСОБИ, ЯКІ ВІЇХАЛИ ДО ПОЛЬЩІ ДО 24 ЛЮТОГО 2022 РОКУ

Якщо ви є громадянином або громадянкою України і проживали в Польщі до 24 лютого 2022 р., ви маєте право на виплати (крім одноразової допомоги в розмірі 300 злотих), якщо у вас є карта побиту з приміткою «доступ до ринку праці», або якщо у вас є інша посвідка на проживання, яка дає вам право на працевлаштування, наприклад, дозвіл на постійне проживання, статус біженця, додатковий захист

або дозвіл на перебування з гуманітарних причин.

ПАМ'ЯТАЙТЕ! Навіть якщо у вас є карта побиту з приміткою «доступ до ринку праці», ви не маєте права на виплати, якщо у вас є дозвіл на роботу на термін, який не перевищує 6 місяців, якщо метою вашого перебування в Польщі є навчання або сезонна робота, або якщо ви маєте право працювати на підставі візи.

Пам'ятайте, ви маєте право на виплати настільки довго, наскільки ваше перебування в Польщі є легальним відповідно до закону про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом (у поточному правовому статусі ваше перебування в Польщі є законним до 24 серпня 2023 року). Після 24 серпня 2023 року ви матимете право на виплати, якщо ви отримаєте інше право на проживання, яке дає вам право на виплати на загальних умовах (наприклад, карта побиту з доступом до ринку праці або інший дозвіл на проживання, який дає доступ до ринку праці).

Згідно зі спецзаконом (ч.1, ст. 2) виїзд з Польщі терміном більше ніж 30 днів пов'язаний з втратою права на легальне перебування – то ж якщо ви виїжджаєте з Польщі, наприклад, на 31 день, ви втрачаєте статус бенефіціара спецзакона. Існує можливість повторного присвоєння статусу UKR, тобто чергового отримання статусу бенефіціара спецзакона. Пам'ятайте, що якщо ви втратили статус бенефіціара спецзакона, ви також втрачаєте право на отримання допомоги на умовах, описаних у цьому посібнику.

Якщо з будь-якої причини ви втратили право на отримання виплат, ви повинні повідомити про це орган влади (наприклад, Заклад соціального страхування або міське/районне управління), який нараховує вам виплати. Ви втратите

право на отримання допомоги не тільки при втраті статусу бенефіціара спецзакона, але й тоді, коли, наприклад, ваш дохід збільшиться (у випадку допомог, які виплачуються в залежності від розміру вашого доходу). Якщо ви отримаєте неналежні виплати, ви будете зобов'язані їх повернути.

Якщо ви подали заяву на отримання допомоги, ZUS або інший орган можуть викликати вас особисто з'явитися в органі протягом 3 робочих днів з моменту отримання виклику. Якщо ви не з'явитесь в органі протягом цього терміну, вашу заяву залишать без розгляду.

Також ZUS або інший орган може викликати вас особисто з'явитися в цьому органі протягом 3 робочих днів з моменту отримання виклику, навіть якщо допомога вам вже виплачується. Якщо ви не з'явитесь протягом цього терміну, виплату допомоги буде припинено.

Якщо ви з'явитесь у відповідному органі пізніше, ваша допомога виплачуватиметься з наступного місяця після місяця вашого візиту в органі влади (якщо ви відповідатимете критеріям для виплати допомоги).

ТИМЧАСОВИЙ ОПІКУН

Якщо ви є тимчасовим опікуном дитини, яка є бенефіціаром спецзакона, ви також маєте право на виплати, описані в цьому посібнику.

УВАГА! Якщо ви є тимчасовим опікуном дітей, які перебували в прийомній сім'ї під вашою опікою в Україні, заяву про виплату допомоги від вашого імені подає староста або призначений ним повітовий працівник. Гроші будуть виплачені на рахунок повіту, де ви піклуєтесь про дітей. Потім повіт надасть вам допомогу в речовій формі або у вигляді оплати послуг.

ОДНОРАЗОВА ГРОШОВА ДОПОМОГА

■ Хто має право?

- Бенефіціар спецзакону, якщо його відомості було внесено до реєстру PESEL.

■ Яку допомогу ви отримаєте?

Це одноразова виплата в розмірі 300 злотих на особу. Якщо ви вже отримали цю виплату один раз, ви не можете подати заявку на неї знову. Виплату призначено для утримання, зокрема для покриття витрат на продукти харчування, одяг, взуття, засоби особистої гігієни та витрати на житло.

Виплату призначається незалежно від доходу.

■ Як отримати виплату?

Необхідно подати заяву на ім'я вїта, бурмістра, президента міста за місцем вашого проживання. Вїт, бурмістр, президент міста можуть прийняти рішення про те, що заяви розглядатимуться Центрами соціальної допомоги.

Заяву можна подати особисто в управлінні міста або в Центрі соціальної допомоги. Заяву можна також надіслати поштою, рекомендованим листом або в електронному вигляді через портал ePUAP, як «загальний лист до управління».

Від імені дитини заяву подає законний представник (один із батьків або законний опікун), тимчасовий опікун або особа, яка фактично піклується про дитину. Якщо ви є тимчасовим опікуном або патронатним вихователем дитини

(piecza zastępcza), додайте до своєї заяви рішення суду про призначення вас тимчасовим опікуном або поміщення дитини в патронатну сім'ю.

У заяві зазначаються такі відомості:

- 1) ім'я (імена) та прізвище;
- 2) дата народження;
- 3) громадянство;
- 4) стать;
- 5) вид документа, який становив підставу для перетину кордону;
- 6) серія та номер документа, який становив підставу для перетину кордону;
- 7) відомості про дату в'їзду на територію Республіки Польща;
- 8) адреса перебування;
- 9) контактні дані, включаючи номер телефону або адресу електронної пошти - якщо вони у вас є (надання цих даних полегшить зв'язок з вами)
- 10) номер PESEL.

■ Як ви дізнаєтеся, що вам призначено виплату?

Призначення виплати у розмірі 300 злотих не вимагає видачі рішення. Орган влади повинен повідомити вас про призначення виплати в усній або письмовій формі. Винесення рішення обов'язкове у випадку відмови призначення цієї допомоги. У разі відмови рішення буде надіслано на вашу адресу, вказану в заяві. Якщо ви не згодні з цим рішенням, ви маєте право оскаржити його протягом 14 днів з моменту його отримання. Апеляцію слід подавати до Самоврядної

апеляційної колегії (Samorządowe Kolegium Odwoławcze) через орган, який виніс рішення.

■ Як вам будуть виплачуватися гроші?

Виплата буде вам виплачена на номер банківського рахунку, вказаний в заяві. Виплату можна також отримати в касі управління або поштовим переказом.

Правова база: ст. 31 закону від 12 березня 2022 р. про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї держави (Ustawa z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa)

ДОПОМОГА НА ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ (Т. ЗВ. «500 PLUS»)

■ Хто має право?

Бенефіціар спецзакону, якщо:

- проживає в Польщі з дитиною з українським громадянством, яка також є бенефіціаром спецзакону, і є одним з батьків або законним опікуном цієї дитини.

Також, право на допомогу на виховання дітей мають:

- тимчасовий опікун, який піклується про дитину з українським громадянством, яка є бенефіціаром спецзакону;

- особа, яка здійснює патронатний догляд за дитиною (piecza zastępcza) з українським громадянством, яка є бенефіціаром спецзакону.

Ви не отримаєте допомогу, якщо дитина перебуває у шлюбі, була влаштована в установу, яка забезпечує цілодобове піклування, або якщо повнолітня дитина має встановлене право на допомогу по вихованню на власну дитину.

■ За якими правилами виплачується ця допомога?

Допомога на виховання дітей надається в розмірі 500 злотих на місяць на кожну дитину до досягнення нею 18 років.

Ця допомога не оподатковується.

Допомога виплачується з місяця, в якому була подана заява, але не раніше ніж від місяця, в якому дані особи було внесено до реєстру громадян, які прибули на територію Польщі з території України у зв'язку з воєнними діями в Україні, а отже, не раніше ніж від місяця, в якому була подана заява на

отримання номера PESEL.

Допомога виплачується до закінчення виплатного періоду, який триває з 1 червня по 31 травня наступного року. Поточний період виплат триває з 1 червня 2022 р. по 31 травня 2023 р. Для збереження безперервності отримання допомоги на виховання дітей в новому виплатному періоді заяву необхідно подати до кінця квітня поточного року. Тому, якщо ви хочете отримувати допомогу на виховання дітей після 31 травня 2023 р., подайте нову заяву не пізніше 30 квітня 2023 р.

Якщо ви подасте нову заявку пізніше, але до кінця червня 2023 року, допомога на виховання дітей буде виплачуватися вам з вирівнюванням з 1 червня 2023 року. Таким чином, ZUS виплатить вам допомогу за червень пізніше.

Якщо ви подасте заяву на отримання допомоги на новий період ще пізніше, тобто після 30 червня 2023 року, ви матимете право на допомогу по вихованню дитини з першого числа місяця подачі заяви (ви не отримаєте допомогу за попередні місяці).

■ Як отримати виплати?

Для отримання допомоги необхідно подати заяву в Закладі соціального страхування (ZUS). ZUS веде провадження, а також є органом, відповідальним за виплату допомоги.

Заяву на виплату допомоги «500 плюс» можна подати лише в електронному вигляді:

- онлайн на Платформі електронних послуг (PUE) ZUS – електронна система ZUS,

- онлайн на порталі «Empatia» <https://empatia.mpips.gov.pl/>,
- онлайн за допомогою електронного банкінгу.

У заяві зазначаються:

- номери PESEL, ваш і дитини. Якщо у вас або у дитини є документ, на підставі якого ви перетнули кордон, в заяві вкажіть його тип, серію і номер,
- номер банківського рахунку в Польщі,
- польський номер телефону та адреса електронної пошти.

Якщо ви є тимчасовим опікуном або патронатним вихователем дитини, додайте до своєї заяви рішення суду про призначення вас тимчасовим опікуном або влаштування дитини в прийомну сім'ю (piecza zastępcza).

■ Як ви дізнаєтеся, що вам призначено допомогу?

Якщо ZUS призначить вам виплати, відповідна інформація з'явиться у вашому профілі PUE ZUS.

У разі відмови в призначенні допомоги «500 плюс» буде винесено рішення, яке ви побачите в своєму профілі на порталі PUE ZUS. Якщо ви не згодні з цим рішенням, ви маєте право оскаржити його протягом 14 днів з моменту його отримання. Апеляцію слід подавати Президентіві ZUS на порталі PUE ZUS.

■ Як вам будуть виплачуватися гроші?

Виплата допомоги здійснюється банківським переказом, в безготівковій формі, на вказаний вами номер банківського рахунку. Отримати ці виплати готівкою неможливо. Якщо у вас немає банківського рахунку, відкрийте його в будь-якому банку. Допомога буде виплачуватися вам щомісяця.

ОДНОРАЗОВА ДОПОМОГА ПРИ АРОДЖЕННІ ДИТИНИ

■ Хто має право?

- Бенефіціар спецзакону,
якщо він є одним із батьків, законним опікуном або фактичним піклувальником новонародженої дитини.

Призначення цієї допомоги залежить від розміру доходу, тобто воно призначається, якщо дохід даної особи не перевищує поріг доходу, який становить 1922,00 злотих без врахування податків на одну особу в сім'ї.

УВАГА! Доходи членів сім'ї, які за заявою заявника не перебувають на території Польщі, не враховуються при визначенні доходу родини при перерахунку на особу. Отже, якщо особа, яка належить до вашої родини, залишилася в Україні, доходи цієї людини не будуть враховуватися.

Допомога призначається, якщо мати дитини перебувала під медичним наглядом не пізніше від 10 тижня вагітності до пологів. Ця умова не враховується, якщо про допомогу клопочуть законні, фактичні та тимчасові опікуни, а також особи, які усиновили дитину.

Якщо ви виховуєте дитину без партнера, ви маєте право на допомогу, лише у разі якщо суд присудив вам аліменти від другого з батьків або якщо суд затвердив документ, який надає вам аліменти (наприклад, мирова угода досягнена за результатами медіації).

Ця вимога не застосовується, якщо:

- померли батьки або один з батьків дитини,
- батько дитини невідомий,
- у задоволенні позову про стягнення аліментів від другого

з батьків відмовлено,

- суд зобов'язав одного з батьків нести повні витрати на утримання дитини і не зобов'язав другого з батьків сплачувати аліменти на цю дитину,
- дитина згідно з рішенням суду перебуває під поперемінним піклуванням обох батьків на співставні і повторювані періоди.

■ Який розмір цієї виплати?

Ви отримаєте 1000 злотих, одноразово.

■ Як отримати виплату?

Для отримання одноразової допомоги при народженні дитини необхідно подати заяву в місцевому управлінні за місцем проживання, або в Центрі соціальної допомоги чи в інший організаційний підрозділ місцевого самоуправління, якщо саме їм було надано право реалізації сімейних допомог в даній місцевості.

Заява про виплату одноразової допомоги подається протягом 12 місяців з дня народження дитини.

Якщо заява стосується дитини, яка перебуває під законною чи фактичною опікою, або стосується усиновленої дитини, заява повинна бути подана протягом 12 місяців від дня призначення опіки або від дня усиновлення дитини - але не пізніше досягнення дитиною 18-річного віку.

УВАГА! Якщо ви подасте заяву після цього строку, відповідний орган залишить заяву без розгляду, і тому допомога вам не буде виплачена.

Заяву можна подати:

- онлайн на порталі Empatia <https://empatia.mpips.gov.pl/>,
- онлайн на платформі ePUAP,
- особисто: в місцевому управлінні (urząd gminy/miasta) за місцем проживання, в Центрі соціальної допомоги (ośrodek pomocy społecznej) за місцем проживання, або в іншому додатковому місці, визначеному місцевою владою.

Також можна відправити заяву рекомендованим листом на адресу місцевого управління в місці проживання, або Центру соціальної допомоги за місцем проживання.

У заяві повинні бути вказані дані заявника і дитини (включаючи номер PESEL, адресу електронної пошти, номер рахунку, на який буде зарахована виплата). Якщо у вас або вашої дитини є документ, на підставі якого ви перетнули кордон, вкажіть в заяві його тип, серію і номер.

Додатково, до заяви необхідно додати такі документи:

- довідка від лікаря або акушерки, яка підтверджує, що мати дитини перебувала під медичним наглядом не менше ніж від 10 тижня вагітності.

УВАГА! У випадку жінок, які отримують медичну допомогу за кордоном, органи влади можуть вимагати надання довідки, виданої польським лікарем на підставі наданої іноземної медичної документації. Органи також повинні прийняти медичну документацію, створену за кордоном, разом із присяжним перекладом на польську мову. Якщо, незважаючи на подачу медичної документації, підготовленої за кордоном

разом з її присяжним перекладом на польську мову, орган влади відмовить вам у виплаті, розгляньте можливість подачі апеляції.

- заява про власні доходи або доходи члена сім'ї, отримані за календарний рік, що передує періоду, за який визначається право на виплату;

- інші документи, в яких зазначається розмір доходу сім'ї.

Якщо ви самотньо виховуєте дитину, додайте до заяви документ, виданий або затверджений судом, який зобов'язує другого з батьків сплачувати аліменти, наприклад, рішення суду, мирова угода, укладена за результатами медіації; якщо другий з батьків помер або батько дитини невідомий - додайте витяг з реєстру актів цивільного стану, рішення суду про відмову у визначенні аліментів від другого з батьків.

УВАГА! Якщо документи були видані судом в Україні, до заяви необхідно додати їх присяжний переклад на польську мову.

Якщо ви не можете надати необхідні документи (наприклад, документи, які підтверджують користування з медичної допомоги або рішення українського суду), з незалежних від вас причин, пов'язаних з триваючою війною в Україні, розгляньте можливість подання заяви, до якої ви додасте лист, в якому детально поясните причини неподання конкретного документа. Якщо управління винесе рішення про відмову в призначенні допомоги, ви можете скористатися з послуг юриста, який допоможе вам скласти апеляцію.

■ Як ви дізнаєтеся, що вам призначено виплату?

У вашій справі буде прийнято рішення. Рішення буде відправлено на вказану вами в заяві адресу проживання. Якщо після подачі заяви ви зміните адресу проживання, не забудьте якомога швидше повідомити про це управління.

Якщо ви отримали рішення про відмову в наданні одноразової допомоги, ви можете оскаржити його протягом 14 днів з моменту отримання. Апеляція подається до відповідної Самоврядної апеляційної колегії (Samorządowe Kolegium Odwoławcze) через орган, який прийняв рішення.

■ Як вам будуть виплачуватися гроші?

Допомога буде виплачена вам на вказаний у заяві банківський рахунок. Виплату також можна отримати в касі управління або поштовим переказом.

Правова база: ст. 15 b закону від 28 листопада 2003 року про сімейну допомогу, ст. 26 закону від 12 березня 2022 року про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї держави (Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa)

ДОПОМОГА НА ДОГЛЯД ZASIŁEK PIELĘGNACYJNY

■ Хто має право?

Бенефіціар спецзакону,

якщо він є:

- 1) дитиною з інвалідністю,
- 2) особою з інвалідністю, яка досягла 16-річного віку з підтвердженим значним ступенем інвалідності;
- 3) особою, якій виповнилося 75 років,
- 4) особою з інвалідністю старше 16 років з посвідченням про помірну інвалідність, якщо інвалідність виникла у віці до 21 року життя.

Допомога на догляд не призначається особі, влаштованій у закладі, який забезпечує цілодобовий догляд. Призначення цієї допомоги не залежить від вашого доходу.

УВАГА! Ви не маєте права на цю допомогу, якщо вам призначено аналогічні виплати за кордоном. Тож якщо ви отримуєте схожу допомогу, наприклад, в Україні, управління відмовить вам у призначенні цієї допомоги.

■ Який розмір цієї допомоги?

Допомога на догляд призначається в розмірі 215,84 злотих на місяць. Допомога буде виплачуватися вам щомісяця.

Право на допомогу буде визначатися, починаючи з місяця, в якому ви подали заяву, але не раніше ніж з місяця, в якому

дані про вас внесли до реєстру громадян, які прибули на територію Польщі з території України у зв'язку з воєнними діями в Україні, а отже, не раніше ніж від місяця, в якому ви подали заяву на отримання номера PESEL.

Право на допомогу на догляд призначається на невизначений термін, хіба що рішення про інвалідність або рішення про ступінь інвалідності були видані на визначений термін. У разі рішень, виданих на певний період, право на допомогу на догляд визначається на строк до останнього дня місяця, в якому закінчується термін дії рішення.

Якщо заява про призначення допомоги на догляд подається протягом трьох місяців з дня видачі рішення про інвалідність або рішення про ступінь інвалідності, виплати призначаються з місяця, в якому подано заяву про встановлення інвалідності або ступеня інвалідності.

Якщо ж заява про визначення права на допомогу на догляд подається через 3 місяці з дня видачі рішення про інвалідність або рішення про ступінь інвалідності, право на цю допомогу визначається починаючи з місяця, в якому було подано заяву про визначення права на допомогу на догляд.

■ Як отримати допомогу?

Для отримання допомоги на догляд необхідно подати заяву до місцевого управління за місцем проживання (або до центру соціальної допомоги чи іншого організаційного підрозділу місцевої влади, якщо саме їм було надано право призначення сімейних допомог у даній місцевості).

Заяву можна подати:

- онлайн на порталі Empatia <https://empatia.mpips.gov.pl/>,
- онлайн на платформі ePUAP,
- особисто: в місцевому управлінні за місцем проживання (urząd gminy/miasta), центрі соціальної допомоги за місцем проживання (ośrodek pomocy społecznej), іншому додатковому місці, визначеному місцевою владою.

Заяву також можна відправити рекомендованим листом на адресу місцевого управління за місцем проживання або на адресу центру соціальної допомоги за місцем проживання. До заяви необхідно додати рішення про ступінь інвалідності (якщо вам не виповнилося 75 років). Щоб отримати таке рішення, необхідно звернутися до Повітового комісії з оцінки інвалідності (Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o niepełnosprawności). Управління не розглядатиме аналогічне рішення, видане в Україні.

У заяві слід вказати номер PESEL особи, яка претендує на допомогу, а також тип, серію та номер документа, що становить підставу перетину кордону (наприклад, закордонний паспорт). Якщо у вас немає закордонного паспорта, ви пропускаєте питання про його дані. Якщо ви подаєте заяву на отримання допомоги на дитину, ви також повинні надати дані дитини.

Від імені дитини заяву може подати законний представник (законний опікун або один із батьків), а також тимчасовий опікун. Якщо ви є тимчасовим опікуном або патронатним

вихователем дитини (piecza zastępcza), додайте до заяви рішення суду про призначення вас тимчасовим опікуном або влаштування дитини в прийомну сім'ю.

■ Як ви дізнаєтеся, що вам призначили допомогу?

У вашій справі буде прийнято рішення.

Рішення буде відправлено на вказану вами в заяві адресу проживання. Якщо після подачі заяви ви зміните адресу проживання, не забудьте якомога швидше повідомити про це управління.

Якщо ви отримаєте рішення про відмову в призначенні допомоги, ви можете оскаржити його протягом 14 днів з моменту отримання. Апеляція подається до відповідної Самоврядної апеляційної колегії (Samorządowe Kolegium Odwoławcze) через орган, який прийняв рішення.

■ Як вам будуть виплачуватися гроші?

Допомога буде виплачена вам на вказаний у заяві банківський рахунок. Допомогу також можна отримати в касі управління або поштовим переказом.

Правова база: закон від 28 листопада 2003 року про сімейну допомогу, ст. 26 закону від 12 березня 2022 року про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї держави (Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z

konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa)

КОМПЕНСАЦІЯ ПО ДОГЛЯДУ ŚWIADCZENIE PIELĘGNACYJNE

■ Хто має право?

Бенефіціар спецзакону має право на компенсацію по догляду відмовившись від працевлаштування і інших видів заробітків у зв'язку з необхідністю догляду за дитиною з рішенням про інвалідність з листком непрацездатності, якщо він є:

- 1) одним із батьків,
- 2) фактичним опікуном дитини,
- 3) особою, яка є спорідненою прийомною сім'єю в розумінні закону від 9 червня 2011 р. про підтримку родини та систему патронатної сім'ї (ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej),
*Споріднена прийомна сім'я складається з подружжя або особи, яка не перебуває у шлюбі, які здійснюють патронатний догляд за дитиною (piecza zastępcza), якщо вони є її висхідними родичами (наприклад, бабуся чи дідусем) або братами чи сестрами.
- 4) особа, на яку відповідно до положень закону від 25 лютого 1964 р. - Кодексу про сім'ю та опіку покладено аліментний обов'язок, за винятком осіб з тяжким ступенем інвалідності;
* Згідно польського законодавства аліментний обов'язок несуть родичі по прямій лінії (наприклад, батьки, бабуся і дідусі, діти або онуки) та брати і сестри. На подружжя також покладено аліментний обов'язок. З іншого боку, на аліменти мають право діти, які не можуть утримувати себе самостійно. Інші особи мають право на аліменти, якщо є малозабезпеченими (вони не в змозі самостійно

задовольнити основні життєві потреби).

- якщо він не працевлаштовується або звільняється з роботи чи інших видів заробітків з метою догляду за особою з рішенням про тяжкий ступінь інвалідності або рішенням про інвалідність, включаючи призначення необхідності постійного або довготривалого догляду або допомоги іншої особи у зв'язку зі значно обмеженою здатністю до самостійного існування і необхідністю постійної щоденної участі опікуна дитини в процесі її лікування, реабілітації та освіти.

Компенсація по догляду призначається, якщо інвалідність особи, яка потребує догляду, виникла:

- 1) не пізніше ніж до 18-річного віку, або
- 2) під час навчання в школі або університеті, але не пізніше ніж до досягнення 25-річного віку.

Компенсація по догляду не призначається, якщо:

- особа, за якою здійснюється догляд, влаштована в установу, яка забезпечує цілодобовий догляд більше за 5 днів на тиждень;
- особа, за якою здійснюється догляд, перебуває у шлюбі, якщо другий з подружжя не має підтвердженого тяжкого ступеня інвалідності.

УВАГА: Чоловік/дружина, який доглядає за чоловіком/дружиною з інвалідністю, може розглянути можливість подання заяви на отримання компенсації по догляду. Якщо він отримає рішення про відмову в призначенні йому компенсації, він може скористатися правовою допомогою. Також варто розглянути можливість подання заяви, також у ситуації якщо догляд за особою, яка перебуває у шлюбі, забезпечується

іншою особою, ніж подружжя (наприклад, батьком), а чоловік/дружина не має рішення про тяжкої ступінь інвалідності;

- для іншої особи встановлене право на достроковий вихід на пенсію задля здійснення догляду над особою, яка потребує догляду;

- для особи, яка потребує догляду, вже призначено інші виплати (наприклад, інша особа вже отримує компенсацію по догляду за цією особою у зв'язку з доглядом за цією особою, або особі, яка претендує на допомогу, надано допомогу для опікуна),

Компенсацію також не буде призначено, якщо інша особа має право за кордоном на виплати для покриття витрат, пов'язаних з доглядом за особою, за якою має здійснюватися догляд.

УВАГА! Опікуни, які отримують компенсацію по догляду, не мають права на будь-яку роботу, навіть на тимчасову. Призначення цієї компенсації не залежить від доходу.

■ Який розмір цієї компенсації і на яких умовах вона призначається?

Компенсація по догляду призначається в розмірі 2458,00 злотих на місяць. Компенсація буде виплачуватися вам щомісяця. Щорічно з 1 січня проводиться перерахунок цієї суми.

Право на виплати буде визначатися, починаючи з місяця, в якому ви подали заяву, але не раніше ніж з місяця, в якому дані про вас внесли до реєстру громадян, які прибули на

територію Польщі з території України у зв'язку з воєнними діями в Україні, а отже, не раніше ніж від місяця, в якому ви подали заяву на отримання номера PESEL.

Право на компенсацію по догляду призначається на невизначений термін, хіба що рішення про інвалідність або рішення про ступінь інвалідності були видані на визначений термін. У разі рішень, виданих на певний період, право на компенсацію по догляду визначається на строк до останнього дня місяця, в якому закінчується термін дії рішення.

Якщо заява про призначення компенсації по догляду подається протягом трьох місяців з дня видачі рішення про інвалідність або рішення про ступінь інвалідності, виплати призначаються з місяця, в якому подано заяву про встановлення інвалідності або ступеня інвалідності.

Якщо ж заява про визначення права на компенсацію по догляду подається через 3 місяці з дня видачі рішення про інвалідність або рішення про ступінь інвалідності, право на ці виплати визначається починаючи з місяця, в якому було подано заяву про визначення права на компенсацію по догляду.

■ Як отримати компенсацію?

Для отримання компенсації по догляду ви повинні подати відповідну заяву в місцевому управлінні за місцем вашого проживання (або в центрі соціальної допомоги або в іншому організаційному підрозділі, якщо саме йому було надано право надання сімейних допомог в даній місцевості).

Ви можете подати заяву:

- онлайн на порталі Empatia <https://empatia.mpips.gov.pl/>
- онлайн на платформі ePUAP,
- особисто: в місцевому управлінні за місцем проживання (urząd gminy/miasta), центрі соціальної допомоги за місцем проживання (ośrodek pomocy społecznej), іншому додатковому місці, визначеному місцевою владою.

Заяву також можна відправити рекомендованим листом на адресу місцевого управління за місцем проживання або на адресу центру соціальної допомоги за місцем проживання.

До заяви слід додати рішення про інвалідність включно з призначенням необхідності постійного або довготривалого догляду або допомоги іншої особи у зв'язку зі значно обмеженою здатністю до самостійного існування і необхідністю постійної щоденної участі опікуна дитини в процесі її лікування, реабілітації та освіти, або про тяжкий ступінь інвалідності особи, яка потребує догляду, видані у Польщі. Щоб отримати таке рішення, необхідно звернутися до Повітового комісії з оцінки інвалідності (Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o niepełnosprawności). Управління не розглядатиме аналогічне рішення, видане в Україні.

У заяві слід вказати свій номер PESEL, а також тип, серію та номер документа, який становив підставу перетину кордону (наприклад, закордонний паспорт), якщо він у вас є. Потрібно надати дані особи, щодо якої здійснюється догляд.

Якщо ви користуєтеся закладом, який надає цілодобовий догляд, до заяви потрібно додати довідку або заяву установи про кількість днів на тиждень, в які дана особа користується в ній цілодобовим доглядом.

■ Як ви дізнаєтеся, що вам призначили компенсацію?

У вашій справі буде прийнято рішення.

Рішення буде відправлено на вказану вами в заяві адресу проживання. Якщо після подачі заяви ви зміните адресу проживання, не забудьте якомога швидше повідомити про це управління.

Якщо ви отримаєте рішення про відмову в призначенні компенсації, ви можете оскаржити його протягом 14 днів з моменту отримання. Апеляція подається до відповідної Самоврядної апеляційної колегії (Samorządowe Kolegium Odwoławcze) через орган, який прийняв рішення.

■ Як вам будуть виплачуватися гроші?

Компенсація буде виплачуватися вам щомісяця на вказаний у заяві номер банківського рахунку. Виплати також можна отримати в касі управління або поштовим переказом.

Правова база: закон від 28 листопада 2003 року про сімейну допомогу, ст. 26 закону від 12 березня 2022 року про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним

конфліктом на території цієї держави (Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa)

Асоціація юридичної інтервенції є громадською організацією, яка працює над дотриманням прав людини та протидією дискримінаційному ставленню. Перш за все ми підтримуємо біженців, біженок та мігрантів і мігранток у Польщі.

Яку допомогу ми пропонуємо:

- Безоплатна правова допомога для людей з міграційним досвідом.
- Інтеграційна допомога зокрема в отриманні медичних і соціальних послуг, доступі до освіти тощо.
- Мовна підтримка у вирішенні офіційних питань у Польщі.

Щоб записатися на консультацію:

телефонуйте з понеділка по п'ятницю з 14:00 до 16:00 за номером: +48 880 145 372 або пишіть нам на porada@interwencjaprawna.pl

Юридичний портал для людей, які рятуються від війни в Україні: <https://ukraina.interwencjaprawna.pl/uk/>

